

INNSPILL TIL NVE's FORSLAG TIL NASJONAL RAMME FOR VINDKRAFT PÅ LAND

Jeg ønsker med dette innspillet å sette fokus på helsemyndighetenes manglende medvirkning i saker om vindkraftutbygging. **Helse- og omsorgsdepartementet har i hørings svar til OED i saken om vindkraftutbygging overraskende nok "ingen merknader"**. Da undrer jeg meg over hvem som har trukket denne konklusjonen. Som om etablering av industriområder tett på lokalsamfunn ikke har implikasjoner for innbyggerenes helse? Folkehelseminister Sylvi Listhaug ønsket riktignok "vindmøllene dit peppern gror" (da hun besøkte Haramsøya hvor det er gitt konsesjon UTENFOR anbefalt område fra NVE sin side), men der syntes hennes faglige engasjementet å stoppe...

Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)

Folkehelseloven løfter frem fem grunnleggende prinsipper for folkehelsearbeidet; prinsippet om å utjevne sosiale helseforskjeller, "helse i alt vi gjør" (Health in All Policies), bærekraftig utvikling, føre-var og medvirkning.

Bærekraftig utvikling vil jeg forvente at det er mange andre som kommenterer, likeledes mangel på medvirkning.

Føre-var: Her har man kun forholdt seg til gjennomført forskning, men vet vi nok – for eksempel om støy fra vindturbiner og infrastøy sin virkning på mennesker (og dyr) sin helse?

Fra en undersøkelse i Danmark:

”Sidste delundersøgelse af vindmøllestøj og dens helbredseffekter viser en sammenheng mellom støj fra vindmøller over 42 dB(A) og udstedelse af sovemedicin og antidepressiver til beboere over 65 år”.

Af [Sanne Wittrup](#) 14. mar 2019 kl. 12:29 (Ingeniørens e-avis)

Det er så vidt jeg vet **ikke gjort helhetlige vurderinger** av vindkraftutbyggingens effekter på folkehelsen i hver enkelt konsesjonssak, men det har vært utarbeidet en samling artikler (faktagrunnlag) av generell karakter gjennom NVE's artikkelsøk og FHI's innspill, hovedsakelig på støyområdet.

Loven bygger på, og er samordnet med [plan- og bygningsloven](#) (pbl) som er det generelle regelverk for å fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner, jf. pbl § 1-1.

Men i saker om vindkraftutbygging er altså Plan- og bygningsloven satt til side.

Miljørettet helsevern er en del av folkehelsearbeidet, og kommunens virkemidler (konsekvensutredning, retting, stansing m.v.) er regulert i folkehelseslovens kapittel 3. Statlige myndigheter skal i sin virksomhet vurdere konsekvenser for befolkningens helse der det er relevant. **Stortinget forutsatte i Innst 423 L (2010-2011) at statlige myndigheter skal velge en tilsvarende arbeidsform som er pålagt kommunene gjennom folkehelsesloven.**

Er dette blitt gjort? Har NVE vært like grundige som man ellers ville vært i saker dersom de ble behandlet etter Plan- og bygningsloven? Har involverte parter vært tilstrekkelig opplyst?

Hva er det som legitimerer brudd på Forvaltningsloven, Naturmangfoldloven og Folkehelsesloven med Forskrift om miljørettet helsevern i saker om vindkraftutbygging?

Jeg treffer folk som føler seg overkjørt, avmektige og fortvilte, også pga konflikter i lokalmiljøet, sorg over tapt natur, en følelse å ikke kunne unnslippe turbinene (der disse legger beslag på nærmest hele rekreasjonsområdet til et lokalsamfunn), og ikke minst sorgen over "stedstap", spesielt når inngrepene i naturen ikke kan forklares eller forsvares på en overbevisende måte.

Det er jo tankevekkende at det er laget en rammeplan som *fraråder* utbygging i større områder - der det allerede er gitt konsesjon og arbeid likevel blir igangsatt.

Jeg mener med sikkerhet å kunne påstå at dette ikke er bra for folkehelsa.

Vennlig hilsen

Eva Liahjell

Ålesund, 01.10.19